

УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
СЛАВУТИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
СЛАВУТИЦЬКА ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА І-ІІІ СТУПЕНІВ № 3

Тема:

«Число і цифра 0. Віднімання рівних чисел. Порівняння чисел. Написання цифри 0. Обчислення значення виразів за числовим відрізком»

Урок підготувала: Федорова Ірина Дмитрівна,
учитель початкових класів
Славутицької загальноосвітньої школи
І-ІІІ ступенів № 3
Київської області

Урок математика

Тема уроку: «Число і цифра 0. Віднімання рівних чисел. Порівняння чисел. Написання цифри 0. Обчислення значення виразів за числовим відрізком».

Мета уроку: «На основі практичних дій з предметами розкрити сутність утворення нуля, визначити його місце в натуральному ряді. Формувати в учнів обчислювальні навички. Розвивати логічне мислення. Виховувати інтерес до вивчення математики, до навчання через ігрові елементи, через гру».

Обладнання: демонстраційний матеріал: цифровий набір, математичні віяла, лінійки, палички, предметні малюнки, таблиця, індивідуальні картки, панно до казки «Колобок» та казкові герої: колобок, зайчик, вовчик, ведмедик, лисичка, маски казкових героїв, грамзапис пісні «Школа».

Хід уроку

I. Організаційний момент

Всі сідайте діти тихо

Домовляємось не шуміти,

Руку гарно піднімати.

На уроці не дрімати

А знання показати.

Діти, сьогодні у нас незвичайний урок. Будьте дружними, кмітливими, сміливими, активними. Це слово ви дуже любите. У ній ви побуваєте, якщо зараз це слово відгадаєте.

1. Розставити числа в порядку зростання, показати цифри.

А К А З К

2 1 5 3 4

На дошці діти читають слово «Казка».

Отже, ми у казці. З якими героями і якої казки ми сьогодні зустрінемося, відгадаємо загадку.

Круглий, свіжий і рум'яний –
Я тільки - но з печі.
Втік від діда, втік від баби,
Втечу й від малечі. («Колобок»).

Діти, давайте згадаємо, коли баба спекла колобка, то поставила його холонуту на віконечко. А сама лягла спати.

Колобок стрибнув у відчинене віконце і покотився стежиною у ліс, щоб зустріти нових друзів, бо він вирішив іти до школи, здобувати знання.

Наша мета з вами: допомогти Колобкові зустріти нових друзів, зібрати їх до школи, подружитися з ними та подолати деякі труднощі. По дорозі будемо зустрічати казкових героїв, які разом із нами будуть виконувати завдання на уроці.

II. Повторення вивченого матеріалу

1. Колобок звертається до учнів:

Я веселий Колобок,
Не журюсь ніколи
І нікого не боюсь,
Бо іду до школи.
В школі хочу вчитись я
Щоб одержувать знання.

2. Гра « Утвори наступне число».

2,4,6,8,10.

3. Фронтальне опитування

-Назвіть сусідів до числа 1.

-Як називаються числа при дії додавання $5+2=7$?

-Колобок: «Я задумав число, збільшив на один і дістав 6. Яке число я задумав?»

-Діти показують цифру 5, використовуючи набір цифр «Математичне віяло».

-Які рівності на віднімання можна отримати з рівності $5+2=7$?

$$7-5=2$$

$$7-2=5$$

III. Вивчення нового матеріалу

1. Оголошення теми і мети уроку

-Сьогодні на уроці математики ми разом допоможемо Колобку зустрітися з його новими друзями, виконати практичні завдання з числами, зокрема з нулем.

-2. Практична робота.

У кожного учня набір паличок.

-Покладіть на парти три палички. Заберіть одну. Скільки паличок залишилося ? Як одержали дві палички? Заберіть ще одну. Скільки паличок залишилося? Як одержали одну паличку? Заберіть ще одну. Скільки паличок залишилося? Як отримати 0 паличок? Що означає число 0? Як це пишемо?

-3. Місце нуля у ряді чисел. Порівняння чисел.

На набірному полотні вчитель виставляє цифрові картки від 1 до 10. Показує місце нуля у ряді чисел.

Учень розповідає вірш:

-При лічбі нулю дісталось

не багато і не мало,

і не рідко , і не густо.

Нуль – ніщо, ніскільки, пусто!

Хай же знає вся малеча :

нуль- це просто порожнеча.

-Прочитайте числа від 0 до 10; від 10 до 0.

-Порівняйте числа 2 і 0; 0 і 3; 4 і 0; 6 і 0.

4. Робота з таблицею.

Учні читають ряд чисел від 0 до 10, визначають місце 0 у натуральному ряді чисел, порівнюють числа, розміщені в нижній частині таблиці.

5. Фізкультхвилинка

У країні казочок

Жив веселий Колобок.

Вишикувались по порядку

На фіззарядку.

Руки вгору підніміть

Пальці швидко полічіть.

Зліва –п’ять і справа – п’ять

Скільки разом як сказать ? (Десять).

Діти виконують рухи під музичний супровід пісні про Колобка.

6.Розвиток математичних знань

Колобок наш покотився, з сірим зайчиком зустрівся. (Виставляю зайчика на панно).

1. Робота з підручником (с.47).

От і добре, всі книжечки відкрили, на ст. 47 дружно горошини полічили.

У кожному стручку на малюнках було по 3 горошини. Скільки горошин висипалося з першого стручка? Скільки залишилося? Прочитай рівність.

$$3 - 1 = 2$$

Поясни, як склали другу рівність.

$$3 - 2 = 1$$

Скільки горошин висипалося з третього стручка? Скільки горошин у ньому залишилося?

$$3 - 3 = 0$$

1) Розглянути малюнки горошин і пояснити утворені рівності.

2) Рівність із цифр на дошці викладаємо і хором читаємо.

$$3-1=2$$

$$3-2=1$$

$$3-3=0$$

Якщо горошин не залишилося, то кажуть, що в стручку нуль горошин.

3) Порівняти числа в кожній парі за зразком (самостійно).

$$2 > 0 \quad 3 > 2 \quad 1 > 0 \quad 0 < 5$$

4) Розглянути числовий відрізок і рівність. Пояснити, як склали рівність $7-7=0$.

5) Обчислити значення виразів, користуючись числовим відрізком на лінійці.

$$4-2=2 \quad 3-3=0 \quad 5-5=0 \quad 4-3=1$$

5) Вправа з логічним навантаженням.

Виклади з паличок таку фігуру. Переклади 2 палички так, щоб будиночок став прапорцем.

2. Робота в зошиті (ст.25).

Колобок наш покотився, з сірим вовчиком зустрівся.

Учень у масці вовчика говорить:

«То й мене візьміть до школи

В ній я ще не був ніколи.

Вчитись в школі добре буду !

Може й з мене вийдуть люди».

-Добре, вовчику, сідай, у зошитах на с.25 роботу розпочинай.

Завдання 1. Учні пояснюють, як отримали число 0.

-Скільки яєць у кожній коробці ?

Діти показують цифру математичним віялом і записують під відповідним малюнком.

6, 5, 4, 3, 2, 1, 0.

Ознайомлення з цифрою 0.

- Де ви зустрічалися із цією цифрою?

- (Під час запису числа 10, на початку числового відрізка).

Учень розказує вірш про цифру 0.

Кругла, наче буква О,

Цифра 0, або ніщо.

Як стоїть він сам-самісінький,

Той не значить нічогісінько.

Та як одиницю поруч

Ми поставимо ліворуч,

То із двох значків у нас ,

Число 10 стане враз.

Завдання 2. Робота над задачею.

Котиться Колобок і наткнувся на пеньок, а пеньок незвичайний. «Пеньок цікавих задач».

Учень у масці ведмедика говорить:

«В лісі лиш один брожу

Бо ні з ким я не дружу.

Десь у лісі гомін чути

Заблудився хтось , мабуть».

-Колобок: «Добрий день, дядьку ведмідь!

Не турбуйтеся, не шуміть!

Я веселий Колобок

Не журюсь ніколи.

Нових друзів я знайшов,

З ними йду до школи».

Учитель говорить:

«Сідай, ведмедику, скоріш

Цікаву задачку розв'язуй веселіш».

Задача №2

- Скільки свічок було на торті? (3).
- Скільки залишилося? (0).

$$3 - 3 = 0$$

Не залишилося нічого, тобто нуль.

Пальчикова гімнастика «Молоточки»

Змикнути пальці однієї руки в кулачок і постукувати ними по долоні іншої руки.

Повторити вправу, змінивши руки.

Учениця у костюмі лисички звертається до Колобка:

-Ой, знайомий Колобок!

-Сядь скоріше на пеньок

-Свою пісню починай

І на ніс мені сідай!

Колобок:

Люба лиско, поспішай!

В школу з нами вирушай!

Завдання №3 розпочинай.

Підкресли числа, менші від 7.

0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9.

Лисичка називає ці числа, а діти підкреслюють.

6 .Закріплення вивченого матеріалу

Завдання №4 . Виконати самостійно. Порівняй.

$$4 > 3 \quad 0 < 1 \quad 1 > 0 \quad 0 < 10 \quad 10 > 0$$

7. Підсумок уроку. Рефлексія

-Яке нове число ми сьогодні вивчили?

-Покажіть попереднє число до 1.

Послухайте вірш, який придумав наш Колобок.

Є число, що зветься нуль.

Знають його всюди.

Відніми його, додай –

Що було, те й буде!

Вчитель показує малюнок «Пам'ятник числу нуль» та інформація про нього із мережі Інтернет.

І на згадку про себе лисичка залишить свій малюнок , а ви швиденько скажіть з яких геометричних фігур вона складається? З трикутників, з кружечків.

-А скільки їх всього? (7).

-А кружечків? (2).

Дорогі діти, ви сьогодні виконали всі завдання, були активними, старанними, добре рахували, виконували завдання наших героїв, а Колобок залишився дуже задоволений новими друзями у нашій школі. Він повертається у казку. А на згадку про себе він залишає емблеми Колобка, смачненьких колобочків.

Гра «Мікрофон»

-Чи сподобався урок?

-Що найбільше сподобалося?

Виходять учні у масках казкових героїв: колобка, зайчика, вовчика, ведмедика, лисички, діда та баби .

Дід каже:

«Бачите, наш Колобок

В лісі не згубився.

Баба каже:

«Всіх звірят зібрав до школи,

З ними подружився.

Діти беруться за руки і говорять такі слова:

«Казочка, казочка

Двері відчиняє,

І завжди добро

В ній перемагає.

В казочці, в казочці

Різні є дива.

Якщо вірить в них

Казка ожива!

Дякуємо всім героям.

Діти виконують пісню «Школа».

Додаткове завдання

Гра «Навпаки»

1. Якщо кущ нижчий за дерево, то дерево... (вище за кущ).
2. Якщо Надійка сидить справа, значить Оля сидить (зліва).
3. Якщо брат старший від сестри, то сестра (молодша).
4. Якщо Потап вищий за Хому, то Хома (нижчий).

Цікаві задачі

1. Скільки лап у індика? (2)
2. Скільки сонечок на небі? (1)
3. Скільки крил у поросяти? (0)
4. Скільки вогників у світлофора? (3)

5. Скільки зірочок на небі? (багато)

6. У зайчика було 7 морквин. Він з'їв всі, крім трьох. Скільки залишилося? (3)

7. Киця й котик залюбки

Випікали колобки.

Киця з тіста п'ять зліпила,

Котик з снігу тільки два.

Скільки всіх, малечо мила,

Колобків вони з'їдять? (5)

8. Три веселі киці

Гralись на травиці.

Песик теж до них прибіг –

Скільки котиків усіх? (3)

Математичний диктант з числами

- Діти, які казки з числами ви знаєте?

1. «Один палець».

2. «Дві кізочки».

3. «Троє поросят».

4. «Чотири рясні дощі».

5. «П'ять бажань».

6. «Про змія, у якого шість голів».

7. «Сім козаків і восьмий, який був отаманом».

8. «Дев'ять братів і десята сестриця Галя».

9. «Дванадцять місяців». 10. «Три ведмеді».

Список використаних джерел інформації

1. Богданович, М.В. Математика [Текст] : підручник для 1 класу загальноосвітніх навчальних закладів / М.В. Богданович, Г.П. Лищенко. – 2-ге видання. – Київ : Генеза, 2013. – 160 с. : іл.
2. Головка, З.Л. Уроки математики. 1 клас [Текст] : посібник для вчителя / З.Л. Головка, Походжай Н.Я. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2012. – 288 с.
3. Листопад, Н.П. Математика. 1 клас [Текст] : зошит до підручника / Н.П. Листопад. – Київ : Літера ЛТД, 2014. – 80 с.
4. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів із навчанням українською мовою. 1-4 класи [Текст]. – Київ : Видавничий дім «Освіта», 2011. – 392с.
5. Осадча, Т.М. Де гра – там і розум. Розвиток пізнавальної активності учнів початкових класів [Текст] : навчальний посібник / Т.М. Осадча, В.Д. Матвєєва. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2008. – 80 с.

